

Zlatko KOMADINA
Župan Primorsko-goranske županije, Rijeka

Dame i gospodo, uvaženi organizatori i sudionici ovoga znanstvenog skupa posvećenog 450. obljetnici rođenja Marka Antuna de Dominisa.

Pozdravljam vas izražavajući radost što su Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci i Povijesno društvo Rijeka priredili ovaj znanstveni skup nakon što je Grad Rab nedavno sličan međunarodni skup posvetio životu i djelu De Dominisa u okvirima programa obilježavanja UNESCO-ve 2010. godine Marka Antuna de Dominisa.

Poštujući vlastitu povijest i vrijednu kulturnu baštinu Primorsko-goranska županija prihvatila je ulogu pokrovitelja ovoga znanstvenog skupa posvećena Rabljaninu De Dominisu koji je za života kao nadbiskup, teolog i fizičar imao značajan utjecaj na religiju, crkvu, europsko društvo, ali i na znanost. Kao fizičara našega porijekla Ivan Supek visoko je De Dominisa rangirao, uz sam bok Ruđera Boškovića i Nikole Tesle, a po teološkom djelu među reformatore i graditelje temelja europskog Novoga vijeka.

Nepраведно potisnut u zaborav kao reformator De Dominis je snivao ujedinjenu i pacifiziranu Europu kroz svoja promišljanja pomirenja i sjedinjenja kršćanskih crkava, kroz ideju odvajanja svjetovne i crkvene vlasti, kroz ideju crkvene demokratizacije i ideju povratka izvornom kršćanstvu. Kroz ideju pomirenja Zapada i Istoka te Sjevera i Juga u pitanjima vjere, i u znatizelji da razotkrije uzroke raskola među kršćanima. Te ideje krajem 16. i početkom 17. stoljeća bile su heretičke pa Marka Antuna de Dominisa inkvizicijski sud i poslije smrti proglašava krivim, spaljuje njegovo tijelo i knjige u nakani da izbriše ime, spomen i njegovo djelo.

Nakon četiri stoljeća ideje De Dominisa, aplicirane na današnji europski realitet i prevladavajuća razmišljanja, pokazuju se vizionarskim. Njegovo djelo privlači pozornost znanstvenika i izaziva potrebu da se predoči javnosti pa je za svaku pohvalu nakladnički pothvat profesora Ante Maletića usmjeren ne samo popularizaciji De Dominisa objavljivanjem njegovih djela u Hrvatskoj, nego i njegovoj rehabilitaciji kao ranog i istinskog zagovaratelja ekumenizma, prava na slobodu mišljenja i različitosti.

Ime De Dominisa proteklih stoljeća češće se spominjalo kao ime lucidnog fizičara, o kojem su s pohvalama i poštovanjem pisali znanstvenici poput Isaca Newtona (1704.) ili pjesnici poput Wolfganga Goethea (1810.), nego učenog teologa koji je svojim slobodnim razmišljanjima krčio put Novom vijeku. Zato na nama jest da u ovoj visokoj obljetnici rođenja slavnoga Rabljanina Europu podsjetimo na Europejca Marka Antuna De Dominisa, tim više jer nam UNESCO u tom pravcu jasno pruža svoju podršku.

Zahvaljujem.